LEESWIJZER BIJ GEWIJZIGDE GR HOLLAND RIJNLAND

Datum: 24 januari 2025

Onderwerp: Leeswijzer bij gewijzigde GR Holland Rijnland

Geachte lezer,

De Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland was sterk verouderd en was op enkele punten niet in lijn met de Wet gemeenschappelijke regelingen. Ook vereiste de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen dat de regeling op onderdelen werd aangepast. Daarnaast is de regeling leesbaarder gemaakt, aangescherpt en verduidelijkt. Hieronder wordt per hoofdstuk de belangrijkste wijzigingen in de gewijzigde GR toegelicht.

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

In hoofdstuk 1 zijn de definities van de regeling opgenomen. Er zijn definities toegevoegd en gewijzigd om te komen tot een duidelijke regeling.

HOOFDSTUK 2 OPENBAAR LICHAAM

In hoofdstuk 2 wordt het instellen van het openbaar lichaam **Regio Holland Rijnland** geregeld. Ook omvat dit hoofdstuk het beschrijven van het doel en belang van Holland Rijnland.

Gewijzigd: naam
Met de naamswijziging naar ‘Regio Holland Rijnland’ wordt beoogd meer onderscheidend te worden van andere organisaties met de woorden ‘Holland Rijnland’ in hun naam. Ook geeft de nieuwe naam meer duidelijkheid over de organisatievorm.

HOOFDSTUK 3 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

In hoofdstuk 3 zijn de taken en bevoegdheden beschreven. Deze bepalingen zijn in deze wijziging aangescherpt, verduidelijkt, in aparte artikelen ondergebracht én in lijn gebracht met vigerende wet- en regelgeving.

Gewijzigd: onderscheid tussen basistaken en aanvullende taken
In de artikelen 3 t/m 6 hebben we vanuit het doel van de gemeenschappelijke regeling invulling gegeven aan de taken en bevoegdheden. De artikelen zijn geheel herschreven, waarmee we hebben beoogd om deze toekomstbestendig te formuleren. Er is een concretiseringsslag gemaakt op de bijbehorende bevoegdheden. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De strategische en beleidsmatige taken zijn meer op hoofdlijnen benoemd door in artikel 3 te spreken over “ruimtelijke en economische aangelegenheden”;
- We maken onderscheid in basistaken (artikel 4 en 5) en aanvullende taken (artikel 6). Aanvullende taken horen niet in het basispakket, het artikel 6 regelt in het tweede lid dat de Deelnemende gemeente(n) waarvoor Holland Rijnland een aanvullende taak verricht de kosten draagt voor de aanvullende taak.
- Het in co-creatie met Deelnemende gemeenten opstellen, periodiek actualiseren van een Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland (RIA) alsmede het realiseren van de RIA is opgenomen in de gewijzigde GR.

Maatschappij
Maatschappij is niet opgenomen als basistaak in de gewijzigde GR. Enkele taken binnen het sociale domein zijn wel expliciet genoemd, onder andere het Regionaal Bureau Leerrecht Holland Rijnland, de regionale huisvestingsverordening, huisvestingsvergunning en urgentie en het Collectief Vraagafhankelijk Vervoerssysteem. In een apart traject vindt een evaluatie plaats op de taken op het onderwerp Maatschappij. Holland Rijnland kan vanuit haar rol een (bestuurlijk) platform bieden.

Recreatie & Toerisme
Met de reorganisatie #Kracht15 in 2015 is besloten dat Holland Rijnland geen taken meer uitvoert op het gebied van Recreatie & Toerisme. Om deze reden zijn de taken niet meer expliciet opgenomen in de gewijzigde GR. Activiteiten op het gebied van Recreatie & Toerisme hebben raakvlakken met de thema’s Economie en Groen. Eventuele toekomstige taken op dit terrein kunnen we onderbrengen bij Economie, waarbij we oog houden voor de relatie met Groen.

Gewijzigd: Zienswijzen bij meer besluiten (artikel 7)
De Wet gemeenschappelijke regeling verplicht afspraken te maken welke besluiten van het bestuur vatbaar zijn voor een zienswijze van de gemeenteraden. Daarom is artikel 7 *‘Bijzondere besluitvormingsprocedure*’ gewijzigd. Besluiten die vatbaar zijn voor een zienswijze zijn expliciet: verordeningen, majeure besluiten, beleidsbeslissingen en overige maatregelen die ingrijpende gevolgen kunnen hebben, het liquidatieplan en incidentele zienswijzen wanneer het Algemeen Bestuur (hierna: AB) daartoe besluit.

HOOFDSTUK 4 BESTUUR

In hoofdstuk 4 wordt de samenstelling en werkwijze van de bestuursorganen van Holland Rijnland beschreven.

Gewijzigd: samenstelling AB
De samenstelling van het AB en het Dagelijks Bestuur (hierna: DB) is gewijzigd. De werkwijze waarin de gemeenten die een DB-lid leveren een extra AB-lid mogen leveren is niet in lijn is met de Wet gemeenschappelijke regelingen. De inrichting van de samenstelling van het AB, DB en de stemverhouding is dualistisch ingestoken. Een GR kent op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen een monistisch stelsel. De huidige werkwijze is niet in lijn met de wet. Daarom is gekomen tot een samenstelling van het AB die:

- *In lijn is met wet- en regelgeving;*

- *In beperkte mate afwijkt van het huidige model;*
- *Ruimte biedt voor ruime vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraden.*

Het aantal AB leden neemt toe van 26 naar 39. Uit de AB-leden worden DB-leden gekozen. Elke gemeente levert drie AB-leden, waarvan tenminste één lid ook lid van het College van B&W is. De gedachte hierachter is tweeledig:

1. De gemeentebesturen zijn duaal en ook colleges dragen bevoegdheden over;
2. Een gemeente die geen lid van het college aan het AB levert 'onttrekt' zich van de mogelijkheid een DB-lid te leveren.

Gewijzigd: stemverhouding AB
De stemverhouding van het AB is ook aangepast. Ook deze bepaling was in strijd met de Wet gemeenschappelijke regelingen. In de huidige GR is opgenomen dat de gemeenten één stem per 10.000 inwoners hebben, wat vervolgens vermenigvuldigd wordt met drie. Een DB-lid (dat tevens lid is van het AB) heeft maximaal één stem. Differentiatie binnen gemeenten in het aantal stemmen dat een AB-lid heeft is niet in lijn met de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Er is in de gewijzigde GR een stemverhouding opgenomen die samen met de samenstelling het dichts in de buurt komt van de huidige stemverhouding. Elk lid van het Algemeen Bestuur krijgt stemmen afhankelijk van het inwonertal van de deelnemende gemeente die het lid heeft aangewezen, hetgeen per 10.000 inwoners bepaald wordt.

Overige wijzigingen
Er zijn nieuwe artikelen (artikel 11 en 17) toegevoegd dan wel aangevuld die de bevoegdheden van het DB en AB uitwerkt. Er is één apart artikel waarin de verantwoordings- en informatieplicht wordt beschreven (artikel 20).

HOOFDSTUK 5 COMMISSIES

In hoofdstuk 5 zijn de bepalingen over de adviescommissies verduidelijkt.

Nieuw: ambtelijke adviescommissie
Ook biedt de gewijzigde GR nu een mogelijkheid om ambtelijke adviescommissies in te stellen (artikel 24). Een ambtelijke adviescommissie adviseert het AB en DB over de voorstellen die aan het AB en DB worden voorgelegd.

HOOFDSTUK 6 BETREKKEN VAN RADEN, INGEZETENEN EN BELANGHEBBENDEN

In hoofdstuk 6 wordt beschreven op welke wijze raden, ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken bij besluitvorming.

Nieuw: Gemeenschappelijke adviescommissie
De Wet gemeenschappelijke regeling geeft gemeenteraden de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. Dit is ook nieuw in de gewijzigde GR (artikel 25). De wijze waarop inwoners de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen wordt beschreven in artikel 26.

HOOFDSTUK 7 HET AMBTELIJK APPARAAT

In hoofdstuk 7 wordt de ambtelijke organisatie van Holland Rijnland beschreven.

Gewijzigd: benoeming secretaris
In de huidige GR benoemt het AB de secretaris en het DB benoemt de controller. Gebruikelijk is dat het AB een toezichthoudende rol heeft namens de deelnemende gemeenten, dat komt in deze constructie niet goed tot uitdrukking. In de gewijzigde GR (artikel 27) is deze verhouding aangepast:

- Het DB benoemt de secretaris;
- Het DB benoemt de controller;
- Het DB mandateert aanstelling overig personeel aan secretaris/directeur.

HOOFSTUK 8 FINANCIËLE BEPALINGEN

In hoofdstuk 8 staan de financiële bepalingen.

Gewijzigd: P&C cyclus
De Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de termijnen voor de jaarrekening, ontwerpbegroting en begroting gewijzigd. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd in de regeling (artikel 31).

Nieuw: onderzoeksmogelijkheden van rekenkamers
Ook is een nieuw artikel opgenomen (artikel 36) waarin wordt verduidelijkt dat lokale rekenkamers de mogelijkheid hebben onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur van Holland Rijnland. De gewijzigde GR voorziet daarmee in aanvullende controle-instrumenten. In de gewijzigde GR is niet het recht van enquête opgenomen. De GR Holland Rijnland is een gemengde regeling van colleges en raden. Door het recht van enquête op te nemen hebben raden een instrument om zichzelf te onderzoeken, dat past niet binnen het doel van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

HOOFDSTUK 9 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

In hoofdstuk 9 staan bepalingen over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing.

Gewijzigd: uittredingsbepalingen
De uittredingsregeling is gewijzigd en maakt het ook mogelijk om gedeeltelijk uit te treden. Daaronder wordt verstaan het vanaf een bepaalde datum niet langer afnemen van diensten van Holland Rijnland, dan wel het niet langer delegeren van taken en bevoegdheden aan Holland Rijnland. Hiervoor zijn meerdere artikelen opgenomen (artikel 38 e.v.).

HOOFDSTUK 10 ARCHIEF

In hoofdstuk 10 staan bepalingen ten aanzien van het archief.

Gewijzigd: archiefbepalingen
De archiefbepalingen waren sterk verouderd. De bepalingen zijn uitgebreid en voorbereid op de nieuwe Archiefwet (artikel 45 t/m 50).

HOOFDSTUK 11 GESCHILLEN

In hoofdstuk 11 staat het artikel over de te volgen procedure in het geval van geschillen.

Gewijzigd: geschillenprocedure
De geschillenprocedure is uitgebreid (artikel 51). Er wordt een procedure beschreven om te trachten om tot een oplossing van het geschil te komen alvorens het geschil voorgelegd wordt aan Gedeputeerde Staten.

HOOFDSTUK 12 SLOTBEPALINGEN

In hoofdstuk 12 zijn de overige bepalingen en overgangs- en slotbepalingen te vinden.

Nieuw: afspraken over evaluatie
Op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling is het verplicht om afspraken te maken over evaluatie van de regeling. Daarom is een evaluatiebepaling opgenomen (artikel 52). Het AB evalueert om de vier jaar, en bepaalt zelf het doel, reikwijdte en de wijze van evaluatie.